

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és irodahivatal: Debrecen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 4.2. szám
Hirdetések árszabás szerint vezetnek és

II. évfolyam.

17. szám.

Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hónap 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hónap 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Szerda, január 22

Jegyzetek

Konstantinápolyból az a nagyfontosságú hír érkezik, hogy a tegnapi minisztertanács a béke mellett nyilatkozott. A hírt félhivatalos formában jelentik, azt kellene tehát hinnii, hogy a porta a kényszerítő helyzetnek engedve, bele fog nyugodni Drinápoly elvesztésébe, annnyival is inkább, mert a szigetek kérdésében a hatalmak kezére fognak járni. De a porta megint a régi módszerhez, a halogatáshoz fordul. nyilván abban a meggyőződésben, hogy a román-bolgár konfliktus kiélesedése folytán a bolgárok nagy érdeke, hogy a békét mielőbb megkössék. Ehhez képest a török kormány válasza nem lesz kategorikusan visszautasító, hanem alkalmat kíván nyújtani arra, hogy a hatalmakkal írásbeli tárgyalások induljanak meg. Szóval a porta még mindig nem tud megszabadulni a katonai párt befolyása alól, amely minisztertanácsban a maga felfogásával ugyan kisebbségben maradt, de meg lehet elégedve azzal is, hogy a minisztertanács határozata nem igen hozta közelebb a békét. A porta egyszerűen nem mert újat huzni a hatalmakkal, amelyek a mai szerencsétlen helyzetben még sok jó szolgálatot tehetnek neki és két kézzel kap a szultán terve után, hogy egy összehívandó „nagy tanács“ döntsön a háboru vagy béke fölött. Ez a nagy tanács az újabb korban kétszer hívatott össze, amikor Törökország becsülete és jövője forog veszedelemben és mind a kétszer a háboru mellett foglalt állást. Így lesz e most is, nem tudni, annyi bizonyos, hogy a török kormány még a tanács harcziás megnyilatkozása mellett is nagyon meg fogja gondolni, vajjon szabad-e a felelősséget magáról elhárítania.

Van-e még különbség a nemzet és a nép fogalma között? Még van, de hova-tovább néhány reakziós alak-

nak a föld alá való sülyedésével már nem fog lenni. Nem fogunk többé úgy disztingválni, hogy vannak nemzeti jogok és vannak népjogok, s az országot csak a nemzeti jogok megsértése tarthatja fenn, ellenben a népjogokat ott eheti meg a fene, ahol vannak. Egy félszázados hiheletlen politikai züllés kellett ahhoz, hogy a magyar nemzet fogalma ne fejezze ki és ne fedezze a magyar nép fogalmát s hogy akik a magyar nemzet köpönyege alatt dolgoznak, a népen pedig akkorákat rugnak, amekkorákat csak birnak: azok tulajdonképpen a legrottabb, a legönösebb feudális osztályérdekek politikáját üzik a maguk politikai hatalmának a fentartására, sőt tovább megyünk: a maguk zsebének a megtömésére.

Nézzétek például Aradon Apponyit és Vázsonyit, egyik a régi értelemben vett magyar nemzet legpregnansabb képviselője a másik pedig a dolgozó magyar nép legdemokratikusabb kifejezője: ez a két ember máma egy gyékényre állott s együtt hirdetik a modern magyar demokrácián fölépülő Magyarország legelső és legszükségesebb tégláját: az általános, egyenlő, titkos és községenkénti választójogot.

Ha ezen a téglán a modern Magyarország fölépülhetne: ott nyomban eltűnne a magyar nemzet és a magyar nép fogalma közötti most fennálló kiáltó ellentét, a nemzet és a nép fogalma egyet jelentene, tökéletesen fedné egymást s Tisza István és társai nem rugdoshatnák oldalba a dolgozó Magyarországot: az ipari és földmives munkásságot s egyéb kisembereket azon a frívól jogczimen, hogy ti csak nép vagytok!

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN“-ben,
Debreczen város egyetlen valóban
független ellenzéki lapjában.

!! Olcsó hirdetések !!

Általános sztrájk.

Ki tudná megakadályozni?

Csak az Isten a tudója annak, hogy mi lesz, ha megkezdődik az általános sztrájk Magyarországon? A munkások élnek most a hatalmas gazdasági erővel, hogy politikai ellenfelüket, a jograbló elnyomókat legyőzhessék és nem kell ma már arról beszélni, hogy nincsen más eszköz, amit a megtámadt jogtalanok a kezükbe vehetnének. Tiszát le kell végképpen törni, ha csökkönyösen ragaszkodik romlott hatalmához, de ebben a nagy harcban az ország fog a legjobban szenvedni. Tisza miatt és a Tisza-Lukács banda miatt. Tiszéék nem akarják ennek a pusztulásnak elejét venni.

A sztrájk a munkásosztály szervezkedésénél fogva elsősorban az ipari munkások sztrájkja lehet, tehát azokat az iparosokat, lateinereket — szóval azt a városi lakosságot fogja sújtani, amely ma rokonszenvezik a munkások törekvéseivel és helyteleníti a kormány szűkkeblű és ostoba választójogi reakcióját. Nem esztelen taktika-e a szociáldemokraták részéről támadni azokat, akik egyetértenek vele a választójog terén, ellenben mit sem tehetni közvetlenül azok ellen, akik a választójogi reakciónak igazi táborát alkotják. A gyáripáros szövetség visszaütését a kormány választójogi javaslatát, mégis a szövetséghez tartozó gyárosok üzemeiben és nem Tisza István birtokán lesz meg az általános sztrájk.

Magyarországon van 27 törvényhatósági város, 112 rendezett tanácsú város és 61 olyan község, amelynek tízezerél több lakosa van. Nagyjából ezek az utóbbi községek is már városi jellegűek.

Bizonyos, hogy mindezekben a városokban és városi jellegű helyeken olyan emberek laknak, akiknek gazdasági, politikai és szociális érdekeit a Tisza-féle agrár-konzervatív választójog komolyan károsítja. Ezeknek a városoknak polgári népessége ma Magyarországon vezető politikai hatalom. Nincsen olyan kormány, min-

Butorok

legelőnyösebben a Csapó- és Piac-utca sarkon levő Butorcsarnokban szereshet be.

Eljegyzési, lakodalmi

gyorsan és jutányos árban készülnek

Meghívók

Horovitz Zsigmond

könyvnyomdájában
Darabos-u. 7.

A debreczeni köztársasági párt megalakulása.

(Dr. Nagy György Debreczenben A hátság önkénye. Történelmi esemény a „szabadság örvárosában.)

csen olyan többségi párt, amely akércsak egy hétig is meg tudna állni, ha ezeknek a városoknak, ha az ebben lakó polgárságnak nagy része ellene állást foglal. A rossz értelemben vett, a földesuri falu diktatúrája a huszadik században, kapitalista fejlődésnek induló országban nem tartható fenn, csak úgy, ha a városi lakosság is odaáll azok mellé, akik elnyomják és kifosztják.

Tisza István Arad városát képviseli a parlamentben. Debreczennek egyik kerületében Láng Lajost választották meg. Kasza Blánár Belát küldte a képviselőházba. Kolozsvárt Kalmán Gusztáv államtitkár képviseli. Miskolc egyik kerületének képviselője Szentpály István. Nagyváradnak Hoványi Géza a követe. Sopron képviselője báró Solymossy Ödön, Szegedé báró Gerliczy Félix. Zomboré Konyovits Dávid. Ezek csak példák, amelyeket töméntelen mással tudnánk még megszorítani, de már ezek is mutatják, hogy a magyar városok legnagyobb része munkapárti képviselőket küldött a parlamentbe.

A polgárok választották meg a városokban a munkapárti képviselőket. Nem kell egyebet tenniük, mint összeállniok és nyomatékos, félre nem érthető módon föl kell szólítaniok a képviselőket, hogy lépjenek ki abból a munkapártból, amelynek választójogi javaslata a polgárság politikai tönkretételével egyértelmű.

Nem hisszük, hogy mindenütt meg tudná ezt csinálni a polgárság és szavának mindenütt meg volna a kívánt eredménye. De erre nincs is szükség: elegendő volna, ha az eddigieken kívül még harminc-nyolcvan munkapárti képviselő lépne föl a junker-reakció választójogi javaslata ellen és hagyja ott ennek a reakciónak a pártját.

Amely pillanatban ez megtörténik: Tisza javaslata megbukott, anélkül, hogy a munkásság kénytelen lett volna a sztrájk fegyveréhez nyulni. Sőt többet mondunk: azon a napon, amelyiken a parlament többsége Tisza választójogi reakciójától elfordul, a szociáldemokrata párt vezetősége és bizalmiférfiai egyértelműleg leszereplik a sztrájkmozgalmat és elhárítják a fenyegető veszedelmet a polgárság és a maguk feje fölől is.

Magánházban, egyénileg meghívott tagok részvételével tartott értekezlet keretében megalakult a «Debreczeni Köztársasági Párt» 1913 évi január hó 19-én, este 8 órakor!

Az alakuló gyűlést a rendőrségnek 12 nappal a kitűzött idő előtt bejelentették. A rendőrség a bejelentett gyűlést nem vette tudomásul és annak megtartását betiltotta.

Az előkészítő bizottság azonban, engedve az általános óhajnak, elhatározta, hogy a párt szervezetét mégis emgalaktja, mert mindnyájan tisztában voltak azzal, hogy sem a mostani kormány, sem bármely ezután következő a nyilvános megalakulást engedélyezni nem fogja. — Ezért értesítették az országos párt elnökét: Nagy Györgyöt, hogy az alakulás meg fog történni és kérték, hogy jöjjön el hozzájuk, hogy a debreczeni pártalakulás annál impozánsabb, annál ünnepelesebb legyen.

A vezérv asárnap délben pont 11 óra 50 perckor meg is érkezett s hívei örömmel mondtak neki készszorítással üdvözlöt.

A vezetőség már előre elhatározta, hogy mivel a rendőrség a nyilvános gyűlést betiltotta, magánlakásban fognak megalakulni, amely megalakulásban csak egyénileg meghívott tagok fognak részt venni.

A kitűzött helyen 7 órakor megjelent Nagy György a vezetőség kíséretében. 8 órára a meghívottak, mintegy 100-an jöttek össze és a vezetőség egyik tagja üdvözölte a házigazdát, aki szeretett körébe vendégségbe hívta meg őket; üdvözölte a megjelenteket, külön azokat akik messze földről eljöttek — Kossuth Lajos

szavai szerint — a «szabadság örvárosá»-ba, a Debreczeni Köztársasági Párt megalakulására. Továbbá üdvözölte Nagy György dr.-t s győngyüri beszédével lelkesítette az összegyűlt kurucokat.

Nagy György remek, tüzes beszéd keretében köszönte meg a lelkes fogadtatást. Aztán beszéltek még a vidéki kiküldöttek s átadták a debreczenieknak polgártársaik üdvözlötét. — Képviselve volt: Karcag, Hajdúbeszörmény, Szilágyozvány, Kolozsvár, Budapest, Balmazújváros hazafias polgársága.

Ezek után értértek az alakulásra. Választottak 3 társelnököt és megválasztották a tisztikar többi tagjait. Határozatba ment, hogy a párt semmiféle összeférhetlenséget nem létközte és a függetlenségi és 48-as testvérpárt között. Tehát nem tartja összeférhetetlennek, hogy a párt tagjai egyszermind ezen testvérpárt tagjai is legyenek, mert minden esetben a nemzet ügyét szolgálják. Elhatározták, hogy a betiltó végzés ellen felebbezésüket, a megalakulás megtörténte dacára is beadják, hogy megmagyarázzák az abban hivatkozott, de a hatalom által elferdített törvény értelmét s hogy megdönítsék képtelen állításait. A felebbezést a helyi lapoknak, a párt folyóiratának és a Politikai Híradónak s a Magyar Kurir-nak másolatban megküldik.

Végül elhatározták, hogy a képviselt városok közül azoknak, akik a párt ottani szervezéséhez támogatásukat kikérték, ezen kérésüket örömmel teljesítik és a szervezés sikere érdekében majd kiutaznak.

Az alakulás 9 óra után néhány perccel befejezést nyert s ekkor lelkes hangulatban szétoszlottak. 8—10-en azonban átmentek a Royal-szállóba vacsorázni, hol maguknak előre helyet készítettek. Utközben még néhányan csatlakoztak a menethez, akik a Royalba hirdetett gyűlésen megjeientek közül nem adták fel a reményt, hogy megtalálják a párt vezetőségét s velük együtt dr. Nagy György vezért. Ezekből tudjuk, hogy a Royal-szállóban mintegy 200 republikánus várta a gyűlés megtartását, akik aztán nagyrészt elszéledtek, látva, hogy a rendőrség a gyűlés megtartását minedn körülmények között meg fogja akadályozni.

A társasvacsorán 20-an vettek részt, bele-

Visszaemlékezések. (Ujvárfalván.)

Ott jártam újra abban a kis faluban, — talán utoljára — ahova oly sok édes és. oly sok szomorú emlék köti lelkemet.

Ott születtem abban a kis faluban, abban a hajtott ősi házban, melynek csonka kéményéből füstszálló füstöt egykor ha messziről láttam, tudtam, hogy közelgetek hazafelé, ahol reám szeretettel várnak.

Ott van még a régi kert, melynek minden fáját ismerem, — ott az édes anyám virágos kertje is — hej! de nem úgy néz ki, mint amikor még az ő gondozó kezei munkálkodtak benne...

Gyermekkorom édes emlékei föl-fölujlanak előttem, de a rózsás remények ragyogó szálát széjjeltépte a gondterhes élet kiméletlen keze. A szép álmoknak vége, örökre vége van svelük együtt eltűntek aranyos ifjuságom fényes napjai.

Az a régi ház de sokat tudna beszélni. Valamikor, a nagyatyám idejében sok zajos mulatság folyt le. Sokan keresték föl Noszlopy Antalt, aki híres ügyvéd volt a mult század első harmadában, peres felek és jóbarátok, akik örök álomra hajtották régen fejeiket.

Sok nevezetes ember is járt ott, hogy csak néhányat említek: Palóczy Horváth Adám, a költő, Kovács Antal első alispán, Bezerédy Gergely a versfaragó, Sárkóczy Albert a szomszédos Nagyabajomból, Berzsényi Dániel és Berzsényi István Nikláról, Stephanich Gáspár és a negetudományu Bárány Boldizsár, a «Bánk-Bán rosta» és az «Arpádház» című színművek szerzője Gombáról, Bogyay Péter Pusztakovácsiból, Kacskovics Mihály Mocsoládról, Svastics István főadószedő, sőt megfordult ott maga Sigray József gróf, a vármegye főispánja is.

A felsoroltakon kívül Kis János, a költő, Kővágóórsról, később Tóthról is, valamint Dukai Takács Judit Dukából, akitől nagyatyámhoz írott levelek is maradtak fenn, ugyszintén többször járt ott ifjkorában Somssich Pál is.

Innen indult utra Noszlopy Antal 1806. év tavaszán Bataapátiba, (akkor Németapáti) unokaöccsével, Berzsényi Dániellel, ahol Szenicei Bárány János ágostai hitvallásu evangélikus püspöknek egyetlen leányával, Juliánnával tartotta meg az eljegyzését, amely alkalommal a költő volt a kérő. Az 1806 március 10-én kelet «Móring levelet» is, mint egyik tanu, ő írta alá. A későbbi időben, amikor már nagyatyám odakünn pihent régen a temetőben, gyermekei, az 1848—49-iki szabadságharcban szerepet játszott, Noszlopy Antal és Gáspár körül csoportosultak a jóbarátok és hazafiak, akik Noszlopy Gáspár teljhatalmu kormánybiztossága idején mindnyájan tisztviselői állásokat is töltöttek be.

Noszlopy Gáspár akasztófán halt meg a hazáért, Antal pedig üldözött vadként bolygott

szét a hazában, nehogy ő is hóhérekre jusson.

Antal szerencsésen meg is menekült a hiófától, végigbujdosva az Alföld nagy részét; bujdosótársai voltak Bónis Sámuel és hosszabb időn át Sárosy Gyula, az «Arany trombita» szerzője.

Noszlopy Antal ekkor már nős ember volt s csak olykor, titokban találkozott nejevel Gorove Annával, Gorove István volt miniszter nővérevel és kicsi gyeremkeivel s csak lopva tekintett haza anyjához is, akit folyton bosszantottak a tobzódó önkény zsoldosai, úgy hogy egyelőre lakását is Gombára tette át, ahol a családi birtok egyrésze volt, bár a zaklatásoktól ott sem volt megkímélve.

A vácsiki házat gyakran szerencsétlenné látogatásukkal a császár emberei. Itt szögeztek szuronyt boldogult édes atyám mellének a zsandárok, akik éjjel rontottak be, amikor mindenki aludt s nem akarták elhinni, hogy nem ő a keresett Noszlopy Gáspár. Csak nagy ügygyel-bajjal tudott kiszabadulni kezeik közül.

Itt hordották össze az udvarra nagyatyám győngyüri könyvtárát és hogy nem találták a bujdosó kormánybiztost, mérgükben azon töltötték ki bosszujukat; a kutyabőrös könyveket kardjaikkal vagdalták, majd máglyába rakva meggyújtották, azután nagy lelki győngyürosséggel, undok német nótaszóval odább állottak.

Szegény jó nagyatyám! Emlékezem még jószagos arcokra, aki énnekem, mint kicsi gyermeknek beszélte azokról a szomorú időkről so-

számítva a rendőrség kiküldöttét. A vacsorán természetesen felkészöntő is hangzott el, amelyben egy kedélyes kis történet elmondása közben a köztársaság is szóba került, amit azonban a hatóság kiküldötte kifogásolt, mondván hogy annak hangoztatását nem engedheti meg, különben a «vacsorát» (?) vagy mit — felcszlatja. Erre ugyan nem volt szükség mert közvetlen a tiltakozás elhangzása után felállott Nagy György és kijelentette, hogy miután neki a 10 óra 50 perckor induló vonattal el kell utaznia és már 10 óra 25 perc, tehát önmagukat feloszlatják s még csak annyit kíván mondani, hogy: «Ejjen a Magyar Köztársaság!» Amelyre hatalmas viszhang volt a felelet.

Ekkor elindultak és kikisérték a vezért a vezért a pályaudvarra, természetesen kísérve a hatóság képviselője által. A vezér elutazott s kísérői — a rendőrség gondoskodó assisztálása mellett — hazamentek, nyugalomra hajtani üldözött fejüket, nem tudva, vajjon a holnapi napot már nem a kufsteini szállodákban fogják-e megérni?!

Hát ebből láthatja mindenki, mennyire igazuk van azoknak, akik meggyanusítani merték a debreczeni republikánusokat azzal, hogy a «kormány támogatói akarnak lenni titokban»?

Megjegyezzük még, hogy az érdeklődőknek felvilágosítást szívesen nyújtanak: az egyik társelnök: Jánosi Zoltán, Hatvan-u. 1., (harmadik kapu), I. emelet) 2. sz. és a titkár: Barcza Andor, Vörösmarty-u. 8. sz.

Modern és a legjobb

VILLAMOS

berendezések

rendelje meg

Földvári-nál

üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.

Tanuló felvétetik.

kat, sokat... De meg is tartottam emlékezetemben azokat!

Nagyanyám unokái közül legszebbek voltak Szentviszlói Dezső Károlyné Noszlopy Anna leányai: Antónia, Cecilia és Lujza; különösen híres szépség volt ez az utóbbi, akihez gyakran ájtott a szomszéd Sárdról a deli gavallér Somssich Lőrincz is. A kertből, lóháton ülve sokszor nézett be a magas ablakon és szép csokrot nyújtott át Dezső Lujzikának.

Szegény jó nagyanyám, sohasem tudta meg hogy Gazi fiát Budapesten felakasztották; mert nem árulta el neki senki, — nem akarték, hogy vérvő szive megszakadjon fájdalomában.

Ugy is halt meg, abban a hitben, hogy kibujdosott Nagytörökországba. De sírkövére van véve, hogy:

«Küzdeni szent jogokért két Grachuszt adtam a Honnak.

Bu kisért síromig s egy óhaj: légy Haza boldog!»

Ott jártam abban a kicsi faluban megegyeszer, az is már pusztul, fognak a lakói. A neve is j lett azóta a falunak; az idegen hangzásu Vrécsik helyett Ujvárfalva nevet kapott. Már a lakói is nagyobbára újak, a régiek lassanként elhaltak s a lakó helyükbe jöttek, azok ismeretlenek előttem, aminthogy én is ismeretlen vagyok előttük.

Noszlopy Tivadar.

Hatmillió . . . nyolczmillió . . . !

A bünös kormány.

Fővárosi tudósítónk jelenti: A hatmillió család elkövetője, Pallós Ignác mögött bezárult a rendőrségi cella ajtaja. Letartóztatták Két irodai alkalmazottját. Barta Mihály Miksát és Somló Arnoldot, akikről kiderült, hogy részesei a csalásnak, szintén letartóztatta a rendőrség. Az eddig folytatott kihallgatások csak általános jellegűek voltak, hogy a rendőrség gyorsan és nagyban informálódott legyen a csalás módja és fontosabb részletei felől. Tegnap aztán hozzáfogtak a részletes kihallgatáshoz, melynek jegyzőkönyve máris hatvan oldalra terjed.

Az újabb kihallgatások során kiderült, hogy Pallós milyen ügyességgel és tervszerűséggel követte el a csalásokat, milyen energiával dolgozott, hogy a hatmillió botrány csak most került napfényre. Hamis részvényeivel elárasztotta az országot, az ország minden kisebb pénzintézetében elhelyezett vagy elhelyeztetett belőlük, de hogy mennyire bizott ügyének sikeres megoldásában, legjobban az bizonyítja, hogy az utolsó percekben is visszaváltott belőlük.

A feljelentésekhez folyton újabbak csatlakoznak, úgy hogy a családösszegét eddig pontosan megállapítani nem lehet. Annyi bizonyos, hogy nyolc milliónál is több volt az az összeg, amelyhez család utján jutott Pallós, de mire a szenzációs botrány kipattant: több mint két millió korona értékű hamis váltót és részvényt váltott vissza.

Vállalkozási, bankügyi és pénzintézeti körökben valósággal megdöbbenést keltett az a most kivilágított tény, hogy a kormány érdekelt hatóságai régebben tudták Pallós manipulációjáról, de ezt állítólag a kezédek szempontjából leplezték, időt akarván engedni Pallósnak is arra, hogy ügyeit rendezze és időt hagyva az angol érdekeltségének is, hogy feltűnés nélkül tárgyalhasson az érdekeltségekre. Az érdekeltségek között volt és van a kormány, a kereskedelemügyi miniszterium is, ahol jól tudták már régebben, hogyan állnak ezek a dolgok. Tudták, hogy Pallós engedményezte vállalati jövedelmét, tudták azt is, hogy kinek és kiknek, mely cégeknek, pénzintézeteknek engedményezte — azt a jövedelmet, amely felett ő nem rendelkezhetett volna már. Minderről teljes információi voltak a kereskedelmi miniszterium illetékes közegeinek és a vasutügyek élén álló Stettina József államtitkárnak is, aki egyúttal is tárgyalt az Investment Registry Limited Company megbízottjával is. És ennek dacára a kormány részéről nem történt egyéb, mint amit egy közönséges kis sikkasztó ügyében megtesz: detektivekkel figyeltette a bünést, amikor már elfogták, egy aránylag kisebb jelentőségű ügy miatt, akkor pattant ki azután minden, éppen az is, hogy milyen hihetetlen nembánomsággal közönnnyel tűrte a kormány azt, hogy egy világraszóló botrányral kompromittálják a nemzetét, jelentőségét.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utca 7. Sz.

Katholikus-est

Nyiregyházán.

Lélekemelő, bensőségteljes, szép estélyen vett részt az elmúlt vasárnap Nyiregyházán. Kedves város Nyiregyháza mindenképpen: nem olyan tunya és nem olyan álmos, mint a mi nagy alföldi metropolisunk. Társadalmi életének melegsége, színekkel teljessége pedig valóságga' elragadja az idegent, aki a vendégszeretetről híres nyiregyháziak közé kerül. Engem — őszintén megvallva — elragadtam a nyiregyháziak: bájosabbnál-bájosabb asszonyok, kacagó kisleányok, előzékeny urímberek (jól tessék megjegyezni, urímberek, a magyar vidéki szentrik minden szeretetreméltóságával) és ezek töltötték meg a katolikus estély nagytermét.

Mielőtt beszámolnék az estélyen szerzett impressziómról, valakiről még meg kell emlékezni. Ez a valaki pedig nem más, mint főtisztelendő Csima Emil, a lelke, a mozgató ereje a nyiregyházi katolikusok társadalmi életének. Csima Emilről igazán nem szabad egy párbanális dicsérő frázist mondani: a magyar papok azon fajából való ő, akiknek az egyéniségükben van valami hatalmas erő, amely a vallásos hit suggestív erejéből árad és ez bizonyos fensőbbiséget kölcsönöz nekik.

Csima Emil elég, hogy megjelenjen valahol és mindjárt mindenki az ő lelkének büvőkörébe kerül. A lelke pedig tele van szeretettel. — Nem csoda tehát, ha szinte varázslatos módon teremti Nyiregyháza katolikus társadalmában közvetlen, szeretetteljes életet. A vasárnapi estélyt is Csima Emil rendezte. Az ő buzgalma'nak eredménye a fényes siker. Megpróbálok erről a sikerről beszámolni.

A katolikus est a «Korona» pompás termében vette kezdetét nyolc órakor, de már jóval ezelőtt tele volt színes, tarka sokasággal a nyiregyházi felsőbb tízezer a legszebben olvadt össze a polgári társadalommal, a katona tiszttikkal.

Az est műsora a katolikus dalárdával vette kezdetét. Jakab József fkarmerster dirigálta szokatlan precizitással a pompásan betanított dalárdát. Majd Kálnai Lenke és Ballai Gyula adtak elő egy pompás dialógot. Micsodá tüzről-pattant, kedves kis leány ez a Kálnai Lenke! Az ember szinte azt hitte, hogy színészek vannak a pódiumon, olyan művészettel szerepelt partnerével együtt.

Kovács Árpád tanár pompás zongorajátéka valósággal elragadta az est közönségét. Klasszikus, magas stílusú játéka még a leghozzáértőbbeknek is meglepetésül szolgálhatott. 3

Jóba Ilus szavalt ezután ritka készütséggel. A publikum zajosan ünnepelte a kisaszonyt, akiknek már a megjelenése is hódító jelenség.

Gál Irénke pedig valósággal kiforrott szavart művésznő. Hangja ritka tisztasággal cseng-bong és szívéhez szól mindenkinek. Szavalművészete a leglisztább, legkifejezőbb művészet éppen azért mert végtelenül egyszerű, közvetlen és így elragadó. Percekig ünnepelte a közönség a kis művésznőt.

Voith Ilonka, egy debreczeni urileány ének-száma következett ezután. Voith Ilonkának az énektudása nem mindennapi (Krner József debreczeni zenetanár tanítványa) és hangja pedig igazán káprázatosan búbajos. A legmelegebb, legszinteljesebb hatásokat varázsolja elő lelkünkben tisztán csengő mezzoszopránjával, amely úgy terjed szét a levegőben, mint ibolyaillat. A nyiregyháziak el voltak ragadtatva a debreczeni fiatal művésznő énekszámaitól.

Bodó Rózsika kiváló és nagy tudással, érzésséle lőadott szavaltatásán után a dalárda pompás énekszámát fejezte be a fényes est műsorát.

Műsor után tánc következett kiválóos kivraddig. Balogh Pali, a nyiregyházi híres primása huzta a talpalávalót. Kiváló, naggyerésű cigány ez a Balogh Pali, mestere a magyar muzsikának. De szeretik is a nyiregyháziak Nem afféle «modern», hanem igazi «uricigány», igazi művész. Ahogy «Lavotta szerelmét», az én nótámat eljátszotta, úgy kevesen tudnak muzsikálni.

A nyiregyházi kátholikus estre büszke lehet a rendezője. Ezen a büszkeségen kívül alig juthat más valami osztályrészül főisz-telendő Csima Emilnek, aki szerényen visszahuzódik a személyes ünnepeleltetések elől. Én magam csak hálás köszönetet mondhatok neki azért a pompás estért, amit ő szerzett Nyiregyháza társadalmának — és nekem is.

Sigma.

Színház.

1915. január 21-én, kedden, B) bérletben
OSKAY BRIGADÉROS.

Történelmi színmű 4 felvonásban.

Heti műsor:

Kedden: Ocskay brigadéros, színmű. B) bérlet.

Szerdán: Éva, operett. C) bérlet.

Csütörtökön: Elvált asszony, operette. A) bérlet.

Pénteken: Faun, vígjáték. B) bérlet.
Szombaton: Faun, vígjáték. C) bérlet.

Vasárnap délután: Kedves Augusztin, operette. Mérsékelt helyárrakkal. Bérletszünet.

Este: Himfi dalai, vígjáték. Ujdonság.

Hétfőn: Faun, játék. A) bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Ocskay brigadéros. Ma este kerül színre Herczegh Ferencz kiváló és népszerű színműve, az Ocskay brigadéros. A társulat drámai személyzete nagy szorgalommal készült Herczegh darabjának reprizére. Különösen kitűnő alakítást lesz alkalma bemutatni Halasi Mariskának, Dili cigányleány szerepében. Ez a kedvelt verbeli művész nő fellépése érdekességet kölcsönöz a gondos előadásnak.

Eva. Holnap este a debreczeni színpadon oly nagy sikert aratott «Eva» operett kerül műsorra, melyben Zilahyné S. Vilma, Borbély Lili, Falussi, Kassai, Kormos és Lévai játszanak nagyobb szerepeket. Az előadás iránt ez alkalommal is nagy az érdeklődés.

Faun. A Nemzeti Színház szenációs vígjáték-ujdonságára készül nap-nap mellett a színtársulat. A kitűnő ujdonság próbái Császár E. rendező vezetése mellett szerényen folynak, úgy hogy a darab pénteken kerül bemutatásra. A címszerepben Bérczy Ernőnek lesz alkalma kiváló alakításra.

Elvált asszony. Az «Elvált asszony» operett repriz-előadása csütörtökön kerül előadásra. Az operettnek régen hallott bájos és értékes muzsikája és mulattató meséje nagy érdeklődésre tarthat számot. Az operett egyébként elsőrendű szereposztással kerül színre.

„APOLLO”

mozgó színház.

Piac- és Miklós-utca sarok.

Igazgató: Deési Alfréd.

Folytonos bemenet! Telefon 762

Ma este 5 órától éjfélig utoljára:

„AZ APA.”

Dráma 1 előjáték és 3 felv.

főszereplő: **Ermette Zaccaria** jelenkor legnagyobb tragikus színésze.

Maxi báli cipője.

Vigjáték.

É több remek kísérő szám. — 2 órás műsor

HIREK.

Vélemények a jó asszonyról.

Londonban még divatos a körkérdés és egy újság arról kért körvéleményt neves íróktól, íróknőtől, művészekről és másoktól: az asszony miféle dolgával biztosíthatja legjobban a családi tűzhely boldogságát? Homilton kisasszony, aki ismert színműíró Angolországban ezt írja válaszul a kíváncsi szerkesztőségnek: Ha a férfi küzködve sem tudja megkeresni a kenyeret, akkor az asszonynak melléje kell állni, dolgozzék és a munkát ne szégyelje. Csak akkor fogja igazán szeretni a férje, tisztelni is fogja ha észreveszi, hogy komolyan támogatja őt küzködéseiben. Hasonlóan nyilatkozik Graig író is, aki ezt mondja: «Boldog vagyok, hogy édesanyám (Ellen Terry, híres színésznő) nem hagyta ott a színpadot a férje kedvéért és becsületesen osztja meg vele a háztartás terheit. Nem hiszem, hogy akadjon nálunknál boldogabb emberpár a brit birodalomban és én ezt a sohse zavart boldogságot annak tulajdonítom, hogy mind a ketten egyformán munkálkodnak a család jólétéért.» Georg Gross mith színművész agglegény sorban maradt, még pedig azért, mert — amint mondja — még nem találta meg azt a nőt, aki az egész életre tudná lebilincselni. Pedig, úgy érzi, nem sokból állna ez az öröktartó ígézet. Mit kívánna az asszonytól? Hát ezt: ne csak az élvezeteknek és a szórakozásoknak éljen, ne mindig csak a maga kicicomázására gondoljon, de ne is legyen kékharsnya, amely unostaltalan a könyveket bujja. Keressen munkát a konyhában, a gyerekszobában, de ne idegenkedjék a szalonban való megjelenéstől sem. Barátnőm legyen és a szeretőm, aki ne csak az érzelmeiket ossza meg velem, de a gondjaimat is. Csak ilyen asszony biztosíthatja a családi tűzhely zavartalan boldogságát.

A Csokonai-kör felolvasó ülése.

A Csokonai-kör 25-én, szombaton délután 5 órakor a «Rogai» disztermében felolvasó ülést tart, melynek műsora a következő: 1. Esztétikai közbeség. Irta és felolvassa: Mitrovics Gyula dr., a Csokonai-kör választmányi tagja. 2. Költemények. Irta és felolvassa: Oláh Gábor, a Csokonai-kör tagja. 3. Apró regények. Elbeszélés: Irta és felolvassa: Szathmery Zoltán, a Csokonai-kör tagja. 4. Újabb költemények. Irta és felolvassa: Szévy Gyula, a Csokonai-kör titkára.

— **A hadtestparancsnok:** Debreczenben: A debreczeni helyőrségnek vendége érkezett tegnap este. Zveienstani Meixner altábornagy, a hetedik hadtest parancsnoka körutjában Nagyváradról ide érkezett s két napon át foglalt tartózkodni. Két nap, itt időzése alkalmával részint emnetgyakorlatok, részint harcszerű lövészei gyakorlatok tartatnak, melyekben a helyőrség valamennyi lovas és gyalogos katonája részt vesz. A tábornagynagy ma a menetgyakorlatokat nézte végig, szerdán pedig életpítésel rendez a 39. gyalogezred harcszati lögyakorlatokat. A menetgyakorlaton a Debreczenben állomásozó minden fegyvernembeli csapatok részt vesznek, akiket Patzák Kálmán cs. és kir. vezérőrnagy, a debreczeni helyőrség parancsnoka vezényel.

— **A harmadik vigest.** Csütörtökön, 25-án délután 5 órakor lesz a Bika-széjloda disztermében a harmadik vig-est. A szereplők közül megemlíthetjük Császár Máriát, Csanády Irmat, Lajthayné Kityt és Kiss Bélát, akik énekszámokkal; Vajda Erzsikét, Mártonfalvy Györgyöt, akik zongoraszámokkal vesznek részt. Veress Károly hegedűn ad elő egy szép szerenádöt cimbalom-kísérettel, míg Gyurcsány Béja egészen új, tréfas bűvészei mutatványokkal fogja gyönyörködtetni a közönséget. Talán mégis legérdekesebb száma lesz az estnek Batizfalvy Elzának, a miskolci nemzeti színház hírneves művésznőjének fellépte, aki tánc- és énekszámokkal vesz részt az estén. A rendezőség a közönség óhajának kívánt eleget tenni, midőn a korábbi vig-estéken oly nagy sikereket aratott művész nőt ismét fellépteti. Hisszük, hogy maga Batizfalvy neve is elég záloga a sikernek. E minden tekintetben kitűnő sikerűnek ígérkező vig-estre jegyek már válthatók Antalfy könyvkereskedésében.

— **Merényiő szerelmes...** A szerelem éltet, a szerelem öl... ezt a példabeszédet tartotta szem előtt Bíró Ferencz betonmunkás, aki már hosszabb idő óta szerelmes háziasszonyába, — Bessenyei Erzsébetbe. Bíró Ferencz ez a szerelem éltette, bár tudta jól, hogy szíve hölgye nem táplál iránta érzelmeket, de bizott a jövőben, kitartó hűségében, amitől szerelme tárgyának megpuhulását várta. Egyre üldözte szerelmével az asszonyt, aki azonban nem akarta meghallgatni. Bíró Ferencz most már nagyon elkeseredett, buskomor lett és lehangoltan járt mindenfelé. Nem tudta feledni az asszonyt, aki nem akarta szeretni. Sokáig tőprengett, hogy mit csináljon és végre is az a sötét terv fogamzott meg agyában, noygha nem akarja az asszony az életben, az évé lesz a halálban. Revolvert vásárolt és azzal tegnap háromszor egymásután az asszonyra lőtt. A lövések közül csak az egyik talált, de az is elég volt arra hogy az asszony összeessen. Jöttek a mentők és bevitték a kórházba. Bíró Ferencz pedig maga ment fel a rendőrségre, ahol elmesélte a gyilkossági kísérletet és kérte letartóztatását.

— **Megütötte a szél.** Ma délelőtt a Bádógos-utca sarkán hirtelen fsszerogyott egy munkásember, valami Nagy Imre nevű, aki tárgycás és már 67 év nehezedik a vállaira. A szerencsétlenül járt embert beszállították a kórházba, ahol megállapították, hogy baloldali szélütés érte. Nagy Imre állapota súlyos, de remélhető, hogy a gondos ápolás sokat fog segíteni rajta.

— **A Magyar Király levelezésében** ma és következő napokban Budapest legjobb hírlapnekeara muzsikái Fehérvy Margit vezetése alatt Puskás Otília cimbalom szólólista közreműködésével. B. pártfogást kér Hausserl Károly karmester, Erős Jakab kávé.

— **Az adózók figyelmeztetése.** A városi tanács kimondotta, hogy hirdetményben hívja fel az ingatlan tulajdonosokat, hogy ingatlanukat illető adósságokról az általános jövedelmi pótlóadó megfelelő leírása végett kamatteher vallomásaikat a hó végéig adják be, mert azon tulajdonokat figyelembe venni nem fogják.

— **Elütötte a vonat.** Tegnap este Sajószentpéter és Barczika községek között egy vasut mozdonya elütötte Hrnjár József 42 éves üvegyári munkást, aki a sínek mentén nazafelé tartott. A szerencsétlenséget a tegnapi esti nagy köd miatt nem vették észre és csak ma délelőtt találták meg Hrnjár holttestét a sínek mellett összezúzva és megfagyva. A sajtószentpéteri szolgabírói hivatal értesítette az esetről a kir. ügyészséget.

— **A Nemzeti kávéházban** minden este egy elsőrendű Néi-zenekar Nemény Jenő karmester vezetésével hangversenyek lesznek.

— **Megölte a villanyáram.** Miskolcra telefonálják: Halálos szerencsétlenség történt a diósgyőri vasgyárhoz tartozó percesi bányáért munkaközben agyonütötte a villanyáram. A percesi bánya új aknájában vigan folyt a munka. A kis vasut itt is rendszeren jár és az egyik kitérőnél alkalmazták váltódörmek Tóthot. A villanyvezeték eddig még ki nem derített okból, leszakadt és Tóth Sándort megütötte. A rendkívül erős áram egy pillanat alatt végzett a vasuti váltódörrel, aki nyomában meghalt. Hulláját a vasgyári kórház hullakamrájába vitték. A halálos szerencsétlenségről értesítették a miskolci kir. ügyészséget, aki a vizsgálóbíróval kiszállt a helyszínére, hogy a baleset okát megállapítsa.

— **Királyok pénze Amerikában.** Egy amerikai újság a következőket írja európai uralkodók Amerikában elhelyezett tőkéiről: «Néhány esztendő óta az európai fejedelmi személyiségek között divatos lett, hogy készpénztőkéiket nagy amerikai bankoknál helyezik el, vagy pedig amerikai iparvállalatokban gyűmölcsöztetik. Vilmos német császárnak például vasuti részvényei vannak vagy három millió dollár értékben, amelyek öt százalékot jövedelmeznek neki. A cár szintén amerikai vasuti részvényekben helyezte el magánvagyonából hatmillió dollárt és ezen a réven évi ötszáz ezer dollár osztalékjévedelmet élvez. V. György angol király már nem favorizálja a vasuti részvényeket. Ellenben egyéb ipari papirokban öt millió dollárt helyezett el Amerikában. Ezek az uralkodók kivül az olasz, a görög, a dán és a belga királyoknak van nagyobb tőkéje amerikai vállalatokban. Végül nem érdektelen, hogy XIII. Alfonz spanyol királynak csaknem az egész magánvagyonát Amerikában van elhelyezve. Ellenben sem Eugénia ex-császárnőnek, sem a pépának, sem pedig Ferencz József királynak nincs pénze Amerikában. Ez a három fejedelmi személyiség jobbra a Rothschild-háznál helyezi el a tőkéit.

Nyomtatvány.

Az „UJ DEBRECZEN“ előfizetőit, barátait, olvasó közönségét tisztelettel kérjük, sziveskedjenek nyomtatványszükségletüket HOROVITZ ZSIGMOND nyomdájában beszerezni. A kiadónak Darabos-utca 7. sz. alatt levő házában kifűnően berendezett nyomdája van, amely mindennemű nyomtatványt a legizlésebb kivitelben, jutányos áron, gyorsan és pontosan elkészít. **Telefon: 412.**

Névjegyek

1 óra alatt készülnek Horovitz Zsigmond nyomdájában Darabos-utca 7.

Legújabb.

Saját tudósítónktól.

Péter Király nagybeteg.

Belgrádból jelentik: A Vízkereszt-ünnepi körmenet alkalmával Péter király az idén, kormányrajutása óta első ízben nem jelent meg. — Minthogy egészségi állapotában aggasztó rosszabbodás élt be, elhalasztották Uszkübbe való utazását, ahol bolgár államférfiakkal kellett volna találkozni.

A konstantinápolyi tanácskozások.

Konstantinápolyból jelentik: Biztos információk szerint a tegnapi minisztertanács a béke mellett nyilatkozott. Csak néhány miniszter szavazott a háboru mellett, de ezek kisebbségben maradtak. Azt hiszik, hogy a porta válaszejegyzéke nem tartalmazván határozott visszautasítást, alkalmat fog nyújtani arra, hogy a hatalmakkal írásbeli tárgyalás induljon meg.

Készülődés a háboru folytatására.

Konstantinápolyból jelentik: Itt egyre határozottabban terjed az a híresztelés, hogy Nazim pasa főparancsnok le fog mondani tehetetlensége miatt a helyébe Torgut Seiket pasa kerül.

Oroszország kémeket lát

Petervárról jelentik: Kiebben tegnap husz embert letartóztattak azzal a váddal, hogy Ausztria-Magyarország javára kémkedtek. — Csernigof kormányzóságban leereszkedett egy léghajó, amelynek kosarában két osztrák tiszt ült. Letartóztatták.

A román-bolgár konfliktus.

Bécsből jelentik: Diplomáciai forrásból jelentik, hogy Ionescu Take Bukarestbe kompromisszum tervével utazott vissza, amely szerint Bulgária Romániának átengedi az utóbbi által kívánt területet Szilisztria nélkül, de Kavarna beleértésével, úgy azonban, hogy Románia lemondana Balcsikról. Ezenkívül megállapodások jöttek létre, amelyeknek célja Románia és Bulgária között jó baráti viszonyt létrehozni. Románia arra kötelezi magát, hogy a Dunán két új hidat épít. Megállapodás jött létre a romániai vasutaknak a duna-ádriai vasúthoz való csatlakozásáról.

A török-görög flottaharc

Konstantinápolyból jelentik: Noradunghian külügyminiszter felhatalmazta a Wolff-ügynökség képviselőjét arra, hogy a török flotta megsemmisítéséről szóló hírt mint teljesen alap nélkülit megcáfolja. A flotta teljes számban visszatért a Dardanellákba.

Az ügyvédszövetség Közgyűlése Budapesten.

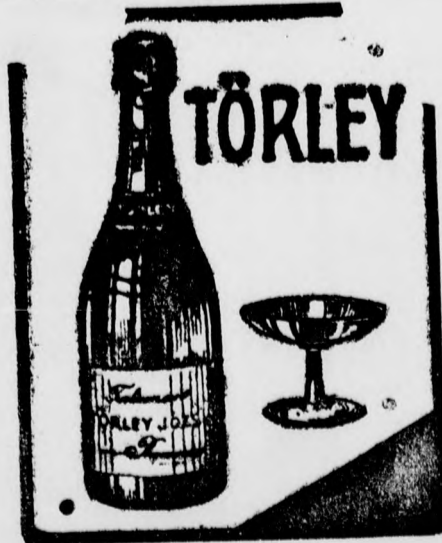
Az országos ügyvédszövetség tegnap délelőtt tíz órakor tartotta az ügyvédi kamara disztermében rendkívüli közgyűlését, amelyen a fővárosi és vidéki tagok nagy számmal jelentek meg. Pollás Illés elnök a formalitások után kegyeletes szavakkal emlékezett meg a szövetség halottairól, köztük dr. Várady Zsigmondról az orsz. ügyvédszövetség volt első elnökének tragikus elhunytáról. Az elnök indítványára a közgyűlés dr. Várady Zsigmond emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg.

Az elnök ezután regisztrálta, hogy a szövetség tagjainak száma a legutóbbi közgyűlés óta ezerrel szaporodott. Ezután Jacobi Béla előadó terjesztette elő az igazgatóság javaslatát az alapszabályok 8. szakaszának módosítása iránt. A közgyűlés egyhangulag hozzájárult ahhoz, hogy ezután a pénztári év január 1-ével kezdődjen a napirend második pontját, az ügyvédi díjazás kérdését dr. Blauner Mór szövetségi titkár nagy alaposággal ismertette. Az előadásu tán dr. Skutetzky Miksa (Temesvár) a felső bíróságok előtti díjtételek szabályozását kérte, dr. Östör József (Sopron) pedig a díjmaximumok meghatározását sürgette.

Dr. Ujláki Géza az iparhatóság előtti eljárás költségeinek megállapítását kérte sürgősnek kimonítani. Következett a napirend harmadik pontjának, a szövetségi lapalapítás céljából az évi tagsági díjnak 2 koronával való felemelése kérdésének tárgyalása. Dr. Jacobi Béla előadói beszéde és hosszú vita után a javaslatot elfogadták. A közgyűlést közben kezdődött folytatolagos közgyűlésen dr. Nagy Dezső elnököt. Következett a napirend negyedik pontja: előadói javaslat az egységes bírói és ügyvédi vizsgátori szövegjavaslat egyes intézkedései, különösen az ügyvédjelölti kényszerbeutalás kérdése tárgyában.

Dr. Rédey József előadó a bírói és ügyvédi kvalifikáció történeti kialakulásának ismertetése után különösen a javaslat által tervezett kényszerbeutalás intézményével foglalkozott. Az ezen intézmény ellen felhozott aggályok alaptalanságának kimutatása után hangsúlyozta, hogy a kényszerbeutalás intézménye olyan expedienst, amely nélkül a javaslat meg nem valósítható és oly csekély áldozatot jelent, amelyet érdemes a javaslat nagy előnyeiért meghozni. A javaslatot elfogadták.

Végül dr. Popper Tódor előadó sürgős javaslatát került tárgyalás alá az adótervények végrehajtásának 1914. évig való elhalasztása és reformja tárgyában, melyet elfogadtak.

CSARNOK 25000 óra

A nevelő.

Regény.

(26.)

— Durva voltam, dorgálá magát Berthold, de először is meg kell az embernek őriznie a méltóságát, azután meg, ha szükséges, a gyökerez gyógymódtól sem szabad visszariadni. A tánc tovább tartott, a fiatalság pompásan mulatoit és észre sem vették, hogy Mariska majdnem fél óráig maradt távol a teremről. Midőn újra a terembe lépett, a tánczosok egész serege vette ostrom alá; de ő mindenkit visszautasított és azon ürügy alatt, hogy nem jól érzi magát, egy lépést sem táncolt többet. Annival többet táncolt Berthold, kin látható volt, mily jól érzi magát és a ki az estély egyik legkitartóbb tánczossának bizonyult.

Persze, mikor aztán a multság jégével sőt a szobájába vonult, a visszahatás teljes erővel lépett fel. Az erőltetett vidámságot mély lekangoltság követte. Szinte megutálta magát, és úgy érzé, mintha terden álva kellene Mariskátót bocsánatot kérnie.

Világot se gyujtva vetette magát karosszékebe és bámult bele a néma sötétségbe. Amde bármilyen boldogtalan legyen is az ember, aludnia mégis kell és Berthold is meggyújtá lámpáját, hogy annak világánál megtehesse az alváshoz elkerülhetetlen előkészületeket. Mily nagy volt azonban meglepetése, midőn asztalán nyitott levelet tanált, melyen első tekintete felismerte a Mariska írását.

„Ön fejdalmat okozott nekem — ez nem tesz semmit; de igaztalan is volt irántam — ez busítja szíveimet. Megbocsátok önnek, de nem akarom, hogy az igaztalanságot igazságnak tarisza. Az egyedüli elégtétel, melyet nekem adhat, az, hogy belátja igaztalanságát. Kértem társaságát, mert önt többre becsülöm a többiekénél. Ki akartam tüntetni és ön úgy vette, mintha megakartam volna a ázni. Ne vesse szememre, hogy fölülte állónak tartom magamat; azt mondom, hogy előnyben akarom részesíteni. Hogy ezt tenni akartam, azt nem szabad szememre vetnie; vonzalmomhoz van jogom és csak azért érdelek talán szemrehányást, hogy vonzalmomnak olyan nyíltan adtam kifejezést. Miért okoz ön nekem szándékosan fájdalmat, holott jól tudja hogy a nélkül is szenvedek? Azt is tudja ön, hogy én nem parancsolhatok, nem adhatok önnek rendeleteket, épúgy mint én tudom, hogy ön nem enged magának parancsolni, legkevésbé általam, és épp ezért, ön kegyetlenséget követett el. Ezentul sohasem fogom felkérni sem mire, nehogy önértében megsertsem. A teremről lopva ide jöttem, hogy önnek írjak — nem tudom miért? nem tudom mit? Talán az az ohaj hajtott ide, hogy másképp, igazságosan gondolkozzék felőlem. Még egyet akartam önnek mondani: én azt a másikat nem hitvam, én nem. És még valamit: Az a másik holnap el fog jönni, hogy kezemet megkérje. Hogy azonban ön lássa, hogy nem a házi tanítót, nem a fizetett nevelőt hitvam fel tánczra, ön legyen az első, a ki holnap válaszómat hallja: Soha, soha, soha — inkább meghalok!

Legyen igazságos és legyen enyhébb! Jó éjt! Jó éjt!

Mariska.

Soká, nagyon soká nézte Berthold a kedves kéz írta sorokat, ismételtlen olvasta őket és mialatt olvasta, szemei könybe lábadtak a boldogságtól. Csendes éj körülte és ő egyedül boldogságával — most már megvallhatta magának, hogy boldog; most már kimondhatja és ismételheti százszor és ezerszer, hogy szeret, véghetetlenül szeret!

Folytatjuk.

A szerkesztésért felelős Voith György.

1 drb kor. 2-50.

Legújabb párizsi fazon, 36 óráig pontosan járó, aranyozva. 18 karátos aranyból, 3 évi jótállással csak kor. 2-50, 2 óra kor. 4-80, 5 óra kor. 11-30. Egy legújabb fazonú párizsi aranyozott láncz 50 fillér, — láncz kor. 1-25.

Kockázat kizárva. Nem tolszóbort a pénz vissza.

Utánvét mellett szállit az óra áruház:

A. KAPELUSZ

KRAKAU (Ausztria) Dietelgasse 782.5-8

MAGYAR-HORVÁT TENGERI GŐZHAJÓZÁSI R-T. PIUME.

Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.

A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés:

Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül hetenként négy gyorsjárat Fiuméből, Zara, Spalato, Curzola, Gravosa (Ragusa) Ca teanuovo és Cattaróba. Az utazás tartama Gravosáig csak 20 óra, Cattaróig csak 24 óra.

Fiume-Venzia: hetenként 3-6 gyorshajó-összeköttetés.

Fiume-Ancona: hetenként 2-3 gyorshajó-összeköttetés

Fiume-Ravenna: hetenként 1 járat oda és vissza.

Ezen gőzök közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapesti felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóállomásig es onnan közlekednek. Ugyiszintén Venziaiban és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak Róma, Nápoly, Bari, Brindisi, Bologna, Firenze, Milano felé stb. stb.

A gőzhajók minden kényelemmel, hálófülkékkel, kázinó étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak felszerelve.

Bővebb felvilágosítást nyújt a **Központi menetjegyiroda, Budapest (V., Vigadó-tér I.)** és annak összes magyarországi fiókirodái

A szép haj

nagy dísz és ékesség. A gondozatlan haj visszatasítótlan hat, miért is ajánlatos, hogy mára legkorábbi ifjakorban kezdjük meg a haj rendszeres tisztítását és gondozását

fekete fej jegyű sampunnal,

a mely a fejbőr és haj minden kiválasztását elősegíti és a haját a legkésőbb öreg korig dúsán és fényesen megőrzi. A ritkás haját is tömörnek, dúsának mutatja. Az a siker, a melyet a mindenütt ismert és kedvelt **Ibolya-sampun a fekete fejjel** napról-napra terjed, abból is megállapítható, hogy egész sor kétes értékű utánszatók hoztak forgalomba, a mi miatt vásárlásnál különös gondossággal kell figyelni a mellékelt védőjegyre. **Ibolya-sampun a fekete fejjel** enyhe, teljesen ártalmatlan készítmény, míg a vizsgálatok szerint az utánszatók gyakran ártalmas anyagokat tartalmaznak és így a haj racionális gondozása helyett kihullását idézik elő.

Sampun a fekete fejjel **eredeti csomagocskákban 30 fillérért** kapható minden gyógyszer-tárban, drogériában, illatszer- és szappanüzletben és fodrászoknál is. A hol nincs meg az eredeti preparátum, vagy hamisítványt kínálnak helyette, ott forduljanak a **fióktárhoz:**

Faiszl Ferenc, Budapest, VI., Mezősár-utca 12, a honnan közölni szokják a legközlelőbb olárisítói címét vagy 2-40 kor. előzetes beaküldése ellenében bérmentesen küldenek 3 csomagocskát. Utánvétellel való küldésnél 35 fillérrel több.

Hans Schwarzkopf, G. m. b. H. Berlin N. 37.

UJ DEBRECZEN

Január 15-én

uj előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból **terjesztek ismerőseik körében az „Uj Debreczen”-t.** Szerzzenek minél több új előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthessük a nemzeti és demokratikus eszméket. **Aki az „Uj Debreczen”-re tíz előfizetőt gyűjt egész évre, annak állandóan ingyen küldjük lapunkat.**

CLIMAX

Bachrich és Társa
betéttársaság motorgyári fióktelepe
Budapest, VI, Váci-körut 59/00

Wotan

„Huzott drótszállal,
kb. 75% áram megtakarítás

Törhetetlen!
Magyar

Siemens - Schuckert - Művek
Budapest, VI. Teréz-körut 36

Kapható:
Molnár Testvérek-nél.

DEBRECZEN, Egyház-tér 2.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája

Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, falragaszok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készíttetnek.
Szedőgép.   Telefon 412.

Apró hirdetések.

Levélbélyegeken is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad felvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetéseket kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felőtök, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükörkép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eldva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Adám órák és ékszerész-nél Debrecen, Hunyadi-utca 12. Új órákat órajavítások legolcsóbban eszközöltenek.

Egy tisztességes szorgalmas magányos nő felvétetik tanyára baromfi tenyésztésre. Cim a kiadóban

Czimbalom Sunda-féle pedálos eladó. Czím a kiadóban.

Levelezés.

IDŐSEBB NŐ érdeknélküli barátságát keresi uriember levél „Érdeknélkül” czímmel kiadóba e lapban jelzendő.

KETTECSKÉN és „Hajnalka” jellegére levelek érkeztek a kiadóba.

HAZASSÁGBAN csalódott, férjétől elhanyagolt urinőt kedélyesen elszórakoztatna modern uriember. Levelet „Modern” jellegére kérék a kiadóba.

ALACSONY, mollett független urinővel megismerkedne 40 éves uriember. Levelet „Csak kettesben” jellegére kérék e lap kiadóhivatalába.

LEVELEZNÉK fess szőke urileánnyal „Házasság nincs kizárva” jelige alatt kéré levelet e lap kiadóhivatalába szőke uriember.

JÓ MEGJELENÉSŰ középkori urinőt ki volna hajlandó 120 koronával kisegíteni, pénztét időt meghatározva vissza fizetem. Jelige: „Oh te vén tyúk” kéré e lapban közölni.

HÖLGYEK, kik bármely oknál fogva sürgősen férjhez menni óhajtanak, küldjék be ajánlatukat „Jövöm érdekében” czím alatt e lap kiadóhivatalába. Levelekhez bélyeg csatolandó továbbíthatás czéljából.

Meghívás.

A DEBRECZENI IPAR- és KERESKEDELMI BANK

XLVI-ik rendes közgyűlését

1913. február hó 2-ikán délelőtt 11. és fél órakor

saját új helyiségében tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak azon figyelemzetéssel, hogy az alapszabályok 24. §-a szerint részvényeiket vagy intézetünk pénztáránál, vagy:

Debreczenben: valamelyik részvénytársulati pénztintézetnél.

Budapestben: az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztárnál.

Wionben: az Anglo-Österreichische Banknál 5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniök.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1912-ik üzletévről és indítványa az évi nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség iránti határozathozatal.
4. A felmentés iránti intézkedés.
5. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 31 és 63. szakaszainak módosítása iránt.
6. Egy igazgatósági tag helyének és a lelépő 5 felügyelőbizottsági tag helyeinek választás utján való betöltése.

Az igazgatóság.

Az évi jelentés, mérleg és az ezekre vonatkozó adatok folyó évi január hó 23-ik napjától kezdve az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyógyítható-e a tüdőbaj?

Ez a rendkívül fontos kérdés mindenkit foglalkoztat, aki **asztma, tüdő- és égető tuberkulózis, tüdőcsucsuhurut, tüdővész, makacs köhögés, elnyálkásodás vagy állandó rekedtség** gyötör s eddig nem talált orvoslást. Minden ilyenféle beteg kap tőlünk teljesen ingyen egy **könyvet képekkel** Guttman dr. orvostól a Finsen-gyógyintézet főorvosától a következő tárgyról: **Gyógyítható a tüdőbaj?** Azonkívül egy próbacsomagot kitűnő diétikus teáinkból. Ezeket magasztalják, akik eddig használták. Gyakorlott orvosok ezt a teát mint kitűnő diétikumot **tüdőbaj** a melyeket császári rendeletre szabadforgalomba bocsátottak. Ara olyan olcsó, hogy a legszegényebbek is használhatják. Hogy minden betegnek **minden rizikó nélkül** alkalmat adjunk a tea kipróbálására s hogy a betegsége felől mindenkit felvilágosíthassunk, elhatároztuk, hogy minden betegnek megküldjük a **Gyógyítható-e a tüdőbaj?** című német füzetet egy próbacsomag teával teljesen ingyen és bérmentesen. Tessék levelezőlapot írni **Pahlmann & Co** címre Berlin, 901. Müggelstrasse 25.

Grand HOTEL ESPLANADE SZÁLLODA Nagy Budapest, III. Zsigmond-utca 38-40. Telefon 130-35.

a **Szent-Lukács- és Császár-gyógyfürdőkkel szemben.** (Rózsadomb parkos tövében.)

A modern technika legújabb vívmányainak alkalmazásával teljesen újonnan épült **hat emeletes szálloda** pazar fényvel berendezett **250 szobával.** Rézbutor, központi gőzfűtés, minden szobában hideg-meleg víz, villanyvilágítás, liftek, külön olvasó-, tárgyaló-, író-szobák stb.

Penátórendszer is. **Elsőrangú étterem és kávéház.**

Villamos közlekedés minden irányban. — Mérsékelt polgári árak. **Uri és női fodrász a házban.**

A vonatokhoz saját autojáratok. Szives pártfogást kéré **Pallai Miksa,** igazgató tulajdonos.

Betegápolás.

Az összes gyógykezelési eszközök, haskötők, gummi-görcsér-harisnyák, egyenestartók, testgyógyászati gépek műlábak, málkarok, kötszerek, teljes gyermekágyas felszerelések, masszáló- és villanygépek a legmegbízhatóbb minőségben csakis

FISCHER PÉTER ÉS TÁRSA Részv.-Társ. czégnél Budapest, V., Kossuth Lajos-utca 6. szám szerezhetők be. Most jelent meg legújabb képes árjegyzéket kívánatra bérmentve illik tartás mellett azonnal küldjék. Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában, Debreczen, Darabos-utca 7. Typograph szeűdögepen szedve.

Alapított 1856. Telefon 956.

Hirdetések jutányosan felvétetnek a kiadóban.

Darabos-utca 7. szám.

